

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah za vseevropska telekomunikacijska omrežja in razveljavitvi Odločbe št. 1336/97/ES

(COM(2011) 657 final – 2011/0299 (COD))

(2012/C 143/24)

Poročevalec: **Antonio LONGO**

Evropski parlament in Svet sta 15. oziroma 30. novembra 2011 sklenila, da Evropski ekonomsko-socialni odbor v skladu s členoma 172 in 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije zaprosita za pripravo mnenja o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah za vseevropska telekomunikacijska omrežja in razveljavitvi Odločbe št. 1336/97/ES

COM(2011) 657 final - 2011/0299 (COD).

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 3. februarja 2012.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 478. plenarnem zasedanju 22. in 23. februarja 2012 (seja z dne 22. februarja) s 126 glasovi za, 1 glasom proti in 4 vzdržanimi glasovi.

Mnenje sodi v sveženj petih mnenj EESO o **instrumentu za povezovanje Evrope (CEF, Connecting Europe Facility)** in njegovih smernicah, ki jih je Evropska komisija objavila oktobra 2011. Sveženj vsebuje mnenja **TEN/468 o instrumentu za povezovanje Evrope** (poročevalec Raymond HENCKS), **TEN/469 o smernicah za vseevropska telekomunikacijska omrežja** (poročevalec Antonio LONGO), **TEN/470 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo** (poročevalec Egbert BIERMANN), **TEN/471 o smernicah za vseevropsko prometno omrežje** (poročevalec Stefan BACK) in **TEN/472 o pobudi za projektne obveznice** (poročevalec Armin DUTTINE).

1. Sklepi in priporočila

1.1 Za uresničitev cilja digitalne strategije za Evropo, vzpostaviti hitro širokopasovno digitalno infrastrukturo za vse z uporabo fiksnih in brezžičnih tehnologij, so potrebni ukrepi za odpravo digitalnih ozkih grl, zastojev zaradi pomanjkanja medsebojne povezanosti in tehnične interoperabilnosti ter obstoječega razkoraka med območji in družbenimi sloji tako na nacionalni kot evropski ravni.

Komisija je v predlogu o smernicah za vseevropska telekomunikacijska omrežja predstavila nabor projektov skupnega pomena za razvoj širokopasovnih omrežij ter infrastruktur za digitalne storitve, s katerimi bi premostili ovire za razvoj enotnega digitalnega trga ter se spoprijeli s pomanjkanjem naložb v širokopasovne povezave v Evropi v primerjavi z njenimi tekmeci.

1.2 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) torej podpira odločitev Komisije za začetek izvajanja načrta za povezovanje Evrope in zlasti meni, da je zaveza o širokopasovnih omrežjih zdaj v veliki meri konkreten in pozitiven odgovor na zahteve iz *Evropske digitalne agende*, saj obravnava problem nezadostnih vlaganj v širokopasovna omrežja. ⁽¹⁾

1.3 EESO je že v številnih mnenjih poudaril prepričanje, da je široko razširjen širokopasovni dostop ključni pogoj za razvoj sodobnih gospodarstev pa tudi temeljna prvina za ustvarjanje novih delovnih mest, večjo kohezijo, blaginjo in e-vključenost oseb in celotnih območij, ki so gospodarsko in kulturno prikrajšana. ⁽²⁾

1.4 Opredelitev ciljev in prednostnih usmeritev projektov skupnega pomena izpolnjuje osnovno zahtevo po kar najboljši uporabi finančnih virov in uresničitvi natančno določenih ciljev, ob čemer se je treba izogniti razprševanju finančnih sredstev.

V tem smislu je bistveno, da projekti, ki se financirajo, ustrezajo tudi potrebi po spodbujanju medsebojnega povezovanja in interoperabilnosti nacionalnih omrežij, brez česar enotni digitalni trg ne bo dokončno vzpostavljen.

1.5 EESO priporoča Komisiji kar največji nadzor in strogost pri merilih za izbor projektov, ki se bodo financirali, tako da bodo sredstva uporabljena za zagotavljanje vseevropske

⁽¹⁾ Mnenje EESO o mehanizmu za povezovanje Evrope (Pozri stranu 116 tohto uradnega vestnika).

⁽²⁾ Mnenje EESO o razmisleku o razvoju področja uporabe univerzalne storitve v elektronskih komunikacijah, UL C 175, 28.7.2009, str. 8, in mnenje EESO o izboljšanju digitalne pismenosti, e-znanj in e-vključevanja, UL C 318, 29.10.2011, str. 9.

povezljivosti, za podporo obrobni območjem, za pomoč malim in srednje velikim podjetjem pri dostopu do digitalnega gospodarstva ter za izboljšanje socialne kohezije. V odgovor na te potrebe ter za obveščanje institucij in državljanov bi bilo primerno, da bi Komisija pripravljala redna poročila o porabi sredstev.

1.6 Odbor izraža zaskrbljenost zaradi določene nejasnosti v členu 5(6), ki predvideva širok prenos pooblastil Komisiji za sprejemanje delegiranih aktov, "s katerimi spremeni opis projektov skupnega interesa iz Priloge". Treba je čim bolj omejiti ocene politične primernosti (glej člen 5(7)(b), ki govori o "novih prednostnih nalogah politike") ali lobistične pritiske ter dajati prednost merilom tehnološke inovativnosti, dodane vrednosti in skladnosti s cilji. EESO vztraja, da morajo biti delegirani akti natančno časovno in vsebinsko omejeni.

1.7 EESO se zdi pomembno, da projekti, ki se bodo financirali, spoštujejo načelo tehnološke nevtralnosti, ki je bistveno za resnično odprto internet. ⁽³⁾

1.8 Sredstva se morajo uporabiti za odprta in dostopna omrežja na nediskriminatorni osnovi, ki omogočajo vstop novih operaterjev, z najbolj učinkovitimi tehnologijami in sprejemljivimi stroški za državljanke in podjetja.

1.9 Odbor tudi želi, da bi Komisija bolje usklajevala dodeljevanje sredstev, predvidenih z uredbo, s sredstvi iz drugih pobud, da bi se po eni strani izognila podvajanju, po drugi pa zanemarjanju.

1.10 Čim prej je treba izvesti kartiranje na evropski, nacionalni in regionalni ravni, kar želi tudi Komisija, da bi ugotovili bele lise v pokritosti in spodbudili nove pobude javnih in zasebnih vlagateljev.

1.11 Pomembna je tudi odprtost do sodelovanja s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, da se okrepi interoperabilnost z njihovimi telekomunikacijskimi omrežji.

1.12 EESO na koncu znova poudarja svoje prepričanje o zdaj že neizogibni nujnosti vključitve internetne povezave v univer-

⁽³⁾ Mnenje EESO o nevtralnosti omrežja, še neobjavljeno v Uradnem listu, in mnenje o uvedbi prvega programa za politiko radiofrekvenčnega spektra in o evropskih širokopasovnih povezavah; naložbe v rast, ki jo poganja digitalizacija, UL C 107, 6.4.2011, str. 53.

zalno storitev ⁽⁴⁾ in meni, da je to ena od prednostnih nalog za bolj konkurenčno in vključujočo EU. V pričakovanju uresničitve tega cilja je treba vsakemu državljanu vseeno zagotoviti javni ali zasebni širokopasovni dostop s sprejemljivimi stroški.

2. Ozadje in vsebina

2.1 Komisija je 29. junija 2011 sprejela nove smernice za vseevropska telekomunikacijska omrežja in objavila predlog novega večletnega finančnega načrta za obdobje 2014–2020 ⁽⁵⁾, ki zajema oblikovanje novega celovitega instrumenta za vlaganje v prednostno infrastrukturo na področju prometa, energije in telekomunikacij; instrumenta za povezovanje Evrope. Skupni proračun za sofinanciranje EU z visoko dodano vrednostjo znaša 50 milijard EUR, od tega 9,2 milijarde EUR za omrežja in digitalne storitve, medtem ko so potrebe ocenjene na vsaj 270 milijard EUR.

2.2 Poleg tega Komisija predlaga uvedbo evropskih obveznic (tako imenovanih projektnih obveznic), s katerimi bi bilo lažje pridobiti financiranje iz javnega ali zasebnega sektorja, saj bi se tako zmanjšalo tveganje za druge vlagatelje. Proračun EU se bo tako uporabil za zagotovitev kapitala za delno pokritje tveganj Evropske investicijske banke (EIB) pri sofinanciranju upravičenih projektov. Proračun EU bo torej neke vrste jamstvo, da bo EIB te projekte financirala, vendar mora banka prevzeti preostanek tveganja. V pilotni fazi (2012–2013) bo proračun 20 milijonov EUR iz prerazporeditve neporabljenih sredstev, dodeljenih za evropske telekomunikacijske programe, prenesen na EIB, ki bi morala po pričakovanjih Komisije pritegniti druge javne ali zasebne vlagatelje.

2.3 V smernicah za vseevropska telekomunikacijska omrežja Komisija določa več smernic glede ciljev in prednostnih usmeritev, predvidenih za širokopasovna omrežja in infrastrukturo za digitalne storitve na področju telekomunikacij, da bi:

— izboljšali konkurenčnost evropskega gospodarstva s spodbujanjem malih in srednje velikih podjetij;

— spodbujali medsebojno povezovanje in interoperabilnost nacionalnih omrežij ter dostop do njih;

— razvili enoten digitalni trg.

⁽⁴⁾ Mnenje EESO o razmisleku o razvoju področja uporabe univerzalne storitve v elektronskih komunikacijah, UL C 175, 28.7.2009, str. 8, mnenje EESO o evropski digitalni agendi, UL C 54, 19.2.2011, str. 58, mnenje EESO o uvedbi prvega programa za politiko radiofrekvenčnega spektra in o evropskih širokopasovnih povezavah; naložbe v rast, ki jo poganja digitalizacija, UL C 107, 6.4.2011, str. 53, in še številna druga.

⁽⁵⁾ Sporočilo Proračun za strategijo Evropa 2020, COM(2011) 500 final.

2.4 Z uredbo naj bi zmanjšali ovire za dokončno oblikovanje enotnega digitalnega trga, in sicer s spodbujanjem povezljivosti z omrežjem in tudi dostopa do infrastrukture za javne digitalne storitve. Cilj je, da se odpravijo slabosti na strani ponudbe, kar dokazujeta veliko število stečajev podjetij ter zmanjšanje naložb na področju širokopasovnih storitev in storitev javnega pomena, ki pa imajo nizko donosnost (na primer e-zdravje, elektronska osebna izkaznica, e-javna naročila in njihova čezmejna interoperabilnost). Tudi povpraševanje po storitvah se lahko povečuje le, če se bodo lahko vsi državljani povezovali z digitalnimi omrežji.

2.5 Sveženj predlogov predvideva inovativne finančne instrumente, ki lahko z učinkom finančnega vzvoda podpirajo javne in zasebne naložbe, ter sofinanciranje prek subvencij na področju infrastrukture, da bi do leta 2020 dosegli cilje *Evropske digitalne agende* s splošno pokritostjo do 30 Mbps in da bi vsaj 50 % družin lahko imelo na voljo hitrosti, ki presegajo 100 Mbps.

2.6 Prednostne usmeritve za projekte skupnega pomena so:

- zelo hitra širokopasovna omrežja, ki zagotavljajo prenos podatkov s hitrostjo 100 Mbps in več;
- širokopasovna omrežja za povezovanje otoških in obrobni območij z osrednjimi območji Unije in zagotovilo, da širokopasovne povezave na teh območjih omogočajo prenos podatkov s hitrostjo najmanj 30 Mbps;
- podpora platformam za osnovne storitve na področju infrastrukture za digitalne storitve;
- ukrepi, ki omogočajo doseganje sinergij in interoperabilnosti med različnimi projekti skupnega pomena na področju telekomunikacij;
- projekti skupnega pomena bodo lahko vključevali elektronske storitve, ki se že izvajajo v okviru drugih projektov Skupnosti, kot je program interoperabilnostnih rešitev za evropske javne uprave;
- predvideno je sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami za pospeševanje interoperabilnosti med omrežji;
- Komisija prosi za pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za nedoločen čas, da spremeni opis projektov skupnega pomena, opredeljenih v prilogi predloga uredbe.

3. Splošne ugotovitve

3.1 Da bi ustvarili sinergije in strateško vizijo, Komisija prvič predlaga samo en instrument financiranja za področja prometa, energije in telekomunikacij. Ta novi pristop je zelo pomemben in je lahko zgled tudi za politiko držav članic na področju infrastrukture. Poleg tega bo instrument za povezovanje Evrope, katerega cilj so pametna, trajnostna in v celoti povezana omrežja, pomembno prispeval k uresničitvi enotnega evropskega trga. In končno bo z verodostojnostjo infrastrukturnih projektov in zmanjšanjem njihove tveganosti mogoče pridobiti dodatna sredstva iz javnega in zasebnega sektorja.

3.2 V tem novem scenariju je še posebno pomembna vloga omrežij in širokopasovnih storitev. EESO je že poudaril pomen zagotavljanja ustreznega dostopa državljanov do širokopasovnih storitev, ob čemer je treba za uporabnike zagotoviti čim večje koristi, ki izhajajo iz resnične konkurence med ponudniki, povezane z ukrepi držav članic za podporo naložbam v infrastrukturo in inovacije. ⁽⁶⁾

3.3 Naložbe v telekomunikacije, zlasti v širokopasovna omrežja in infrastrukturo za digitalne storitve, so pogoj za zagotovitev pametne, trajnostne in vključujoče gospodarske rasti v Uniji. S to finančno obveznostjo in to izvedbeno uredbo je cilj, ki ga določa digitalna agenda (do leta 2020 popolna pokritost z vsaj 30 Mbps in vsaj 50-odstotna pokritost s 100 Mbps), bližji.

3.4 Odločitev Komisije o instrumentu za povezovanje Evrope je končno pozitiven odgovor na dvome, ki jih je izrazil EESO ⁽⁷⁾ glede določene "zmede in nejasnosti" akcijskega načrta, obravnavanega v sporočilu *Evropska digitalna agenda*, in nezadostnih vlaganj v telekomunikacijska omrežja, kar je posledica slabih možnosti za dobiček pri številnih storitvah javnega pomena ter tudi objektivnih težav obrobni regij. To je velika ovira za oblikovanje skupnega evropskega prostora, ki bi bil dostopen, hiter in cenovno sprejemljiv za lokalne uprave, državljanje, podjetja in nepridobitno raven.

3.5 EESO je v številnih mnenjih poudaril, da je široko razširjen širokopasovni dostop ključni pogoj za razvoj sodobnih gospodarstev pa tudi temeljna prvina blaginje in e-vključenosti oseb in celotnih območij, ki so gospodarsko in kulturno prikrajšana. ⁽⁸⁾ Opozoriti je treba, da je že sporočilo *Premoščanje širokopasovne vrzeli* z dne 20. marca 2006 ⁽⁹⁾ ugotavljalo: "Široko razširjen širokopasovni dostop je ključni pogoj za razvoj sodobnih gospodarstev in pomemben element programa lizbonske strategije."

⁽⁶⁾ Mnenje EESO o elektronskih komunikacijskih omrežjih, UL C 224, 30.8.2008, str. 50.

⁽⁷⁾ Mnenje EESO o evropski digitalni agendi, UL C 54, 19.2.2011, str. 58.

⁽⁸⁾ Mnenje EESO o razmisleku o razvoju področja uporabe univerzalne storitve v elektronskih komunikacijah, UL C 175, 28.7.2009, str. 8, in mnenje EESO o izboljšanju digitalne pismenosti, e-znanj in e-vključevanja, UL C 318, 29.10.2011, str. 9.

⁽⁹⁾ COM(2006) 129 final.

3.6 Potrebo po močni evropski zavezanosti na tem področju so soglasno in odločno poudarili tudi na zasedanju prve skupščine digitalne agende 16. in 17. junija 2011 v Bruslju, ki ji je predsedovala podpredsednica Komisije Neelie Kroes in se je udeležilo več kot 1 000 zainteresiranih akterjev⁽¹⁰⁾: ponudnikov vsebin, proizvajalcev strojne opreme, vlagateljev in upravljavcev največjih svetovnih telekomunikacijskih podjetij. Udeleženci so se strinjali z oceno Komisije, da sedanji način vlaganj v telekomunikacije ne zadošča za uresničitev širjenja cenovno dostopne in kakovostne širokopasovne infrastrukture (hitrost, stabilnost, vzdržni stroški, dostopnost za vse). V zvezi s tem se EESO zdi zanimivo poglobljeno preučiti razmere v Indiji, kjer je zvezna vlada napovedala, da bo do leta 2014 s širokopasovnimi storitvami povezanih 600 milijonov prebivalcev z uporabo žičnih in brezžičnih tehnologij. Obseg teh prizadevanj je mogoče primerjati z EU, zato bi lahko vključili okroglo mizo Odbora EU-Indija, da bi indijsko pobudo izkoristili kot zgled dobrega ravnanja.⁽¹¹⁾

4. Posebne ugotovitve

4.1 Med projekti skupnega pomena, ki jih je po mnenju Komisije mogoče financirati s temi sredstvi, so: zelo hitre vseevropske povezave z osnovnim omrežjem za javne uprave, čezmejno zagotavljanje e-storitev javne uprave na podlagi povsem interoperabilne identifikacije in avtentifikacije (postopki ustanovitve podjetja, čezmejna javna naročila, e-pravosodje, zdravstvena pomoč prek spleta, še zlasti radiološke diagnostične storitve na daljavo), oddaljen dostop do kulturne dediščine, varnost spleta za mladoletne in varnost pred goljufijami v e-poslovanju, pametne energetske storitve.

4.2 Ti projekti prispevajo h gospodarski rasti in spodbujajo razvoj enotnega trga s tem, da prispevajo k oblikovanju notranjega trga, krepijo konkurenčnost Evropske unije, tudi MSP, izboljšujejo kakovost življenja državljanov, podjetij in uprav ter spodbujajo povezovanje in interoperabilnost nacionalnih telekomunikacijskih omrežij in dostop do njih.

4.3 Komisija je že opredelila glavne slabosti, s katerimi se je treba spopasti, da bi dejansko dosegli cilje, ki jih predvideva *Evropska digitalna agenda*⁽¹²⁾ (ena od sedmih vodilnih pobud strategije Evropa 2020). V zvezi s tem je EESO ugotovil, da je "neustrezno izvajanje političnih pobud [...] še poslabšalo stagnacijo evropskega digitalnega gospodarstva, ki je posledica razdrobljenosti in preniknih vlaganj".⁽¹³⁾

⁽¹⁰⁾ Več o skupščini digitalne agende na: http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/daa/index_en.htm.

⁽¹¹⁾ Glej izjave A. K. Bhargave, izvršnega direktorja indijske telefonske družbe MTNL (Manhagar Telephone Nigam Limited): "Za širjenje širokopasovnega dostopa mora vsesplošno vzpostavljena infrastruktura prehiteti povpraševanje. Treba je povečati kakovost storitve, zlasti pa zagotoviti vzdržne stroške"; *Broadband Tech India*, 12. september 2011.

⁽¹²⁾ COM(2010) 245 final/2.

⁽¹³⁾ Mnenje EESO o evropski digitalni agendi, UL C 54, 19.2.2011, str. 58.

4.4 Predlog Komisije je sprejemljiv, kjer države članice poziva k uvedbi pobud, s katerimi bi državljanom EU ponudile celostno omrežje vsebin in storitev, čeprav ta predlog še ne obravnava možnosti uvedbe evropske elektronske identitete (e-ID) za vsakega državljan, s čimer bi olajšali izvajanje elektronskih storitev in spletno trgovanje, kar je že obravnavalo posebno priporočilo EESO.⁽¹⁴⁾

4.5 Finančni instrument, za katerega se je odločila Komisija, lahko reši problem, ki je doslej omejeval možnosti za močno infrastrukturo. Če bi za infrastrukturo za digitalne storitve uporabljali samo strukturne sklade in program za konkurenčnost in inovativnost, in to le za pilotne projekte, ne bi dosegli zadostne kritične mase za pomembno širjenje digitalnih storitev. Trenutno so naložbe v širokopasovna omrežja v številnih regijah nezadostne zaradi pomanjkanja konkurence in visokega tržnega tveganja; javne storitve so slabo razvite in zaradi razdrobljenosti tehničnih rešitev niso interoperabilne. Če bi nadaljevali po tej poti, ne bi imeli pravega enotnega digitalnega trga in veliko evropskih državljanov bi bilo izključenih.

4.6 EESO se zdi pomembno, da projekti, ki se bodo financirali, spoštujejo načelo tehnološke nevtralnosti, ki je bistveno za resnično odprto internet.⁽¹⁵⁾

4.7 Poleg tega EESO že vrsto let odločno poudarja svoje prepričanje, da je zdaj že neizogibno vključiti internetno povezavo v univerzalno storitev.⁽¹⁶⁾ Vnovič se ugotavlja, da se Komisija temu pomembnemu vprašanju izmika, saj je komisarka Neelie Kroes pri pregledu področja uporabe univerzalne storitve izključila možnost, da bi lahko vanjo vključili tudi mobilne telekomunikacijske storitve in hitre povezave.⁽¹⁷⁾ Komisija je ta sklep utemeljila na podlagi javne razprave, ki se je začela marca 2010 in iz katere naj bi izhajalo, da bi to pomenilo težko breme za industrijo ter vplivalo na cene za potrošnike v nekaterih državah, v katerih so te storitve še vedno slabo razvite.

4.8 Presenetljivo je, da je Komisija, ki sicer kaže veliko dovzetnost za potrebo, da bi Unija izvedla odločilni kvalitativni preskok na področju infrastrukture, še vedno zelo previdna glede vprašanja, ali bi kazalo prilagoditi pravila o univerzalni storitvi na področju telekomunikacij, ki izvirajo že iz leta 2002.⁽¹⁸⁾

⁽¹⁴⁾ Mnenje EESO o evropski digitalni agendi, UL C 54, 19.2.2011, str. 58.

⁽¹⁵⁾ Mnenje EESO o nevtralnosti omrežja, UL C 24, 28.1.2012, str. 139.

⁽¹⁶⁾ Mnenje EESO o razmisleku o razvoju področja uporabe univerzalne storitve v elektronskih komunikacijah, UL C 175, 28.7.2009, str. 8, mnenje EESO o evropski digitalni agendi, UL C 54, 19.2.2011, str. 58, mnenje EESO o uvedbi prvega programa za politiko radiofrekvenčnega spektra in o evropskih širokopasovnih povezavah: naložbe v rast, ki jo poganja digitizacija, UL C 107, 6.4.2011, str. 53, in številna druga.

⁽¹⁷⁾ Sporočilo za javnost, 23. novembra 2011, glej IP/11/1400.

⁽¹⁸⁾ Direktiva o univerzalni storitvi, 2002/22/ES z dne 7. marca 2002.

EESO sicer razume gospodarske težave, na katere opozarja Komisija, vendar poudarja, da je treba v pričakovanju čimprejšnje uresničitve tega prednostnega cilja vsakemu državljanu zagotoviti javni ali zasebni širokopasovni dostop s sprejemljivimi ekonomskimi in logističnimi stroški.

V Bruslju, 22. februarja 2012

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON
